

WYDZIAŁ NAUK O ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIU

Katedra Żywienia Człowieka i Dietetyki

Poznań, 27.06.2025

Prof. dr hab. n. med. i n. o zdr. Agata Chmurzyńska

Katedra Żywienia Człowieka i Dietetyki

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

Recenzja rozprawy doktorskiej mgr Elwiry Gliwskiej pt.

Ocena jakości życia oraz stanu odżywienia pacjentów onkologicznych objętych procedurą leczenia żywieniowego

Recenzja wykonana na podstawie uchwały Rady Dyscypliny technologia żywności i żywienia Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 25 kwietnia 2025 r o powołaniu recenzentów ww. rozprawy doktorskiej.

Ocena formalna pracy

Przedłożona mi do oceny praca doktorska została wykonana w Katedrze Badań Rynku Żywności i Konsumpcji, Instytutu Nauk o Żywieniu Człowieka, Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, pod kierunkiem prof. dr hab. Dominiki Guzek.

Na pracę doktorską składają się cztery anglojęzyczne publikacje:

- Gliwska E, Guzek D, Przekop Z, Sobocki J, Głąbska D. Quality of life of cancer patients receiving enteral nutrition: a systematic review of randomized controlled trials. *Nutrients*. 2021 Dec 19;13(12):4551.

- Gliwska E, Głąbska D, Zaczek Z, Sobocki J, Guzek D. Influence of enteral nutrition on quality of life in head and neck cancer and upper gastrointestinal tract cancer patients within a pair-matched sample. *Nutrients*. 2023 Nov 6;15(21):4698.
- Gliwska E, Głąbska D, Zaczek Z, Sobocki J, Guzek D. Multifactorial analysis of influences on quality of life in cancer patients. *Nutrients*. 2024 Sep 22;16(18):3207.
- Gliwska E, Głąbska D, Zaczek Z, Sobocki J, Guzek D. Nutritional status and information provided to Polish cancer patients assessed using the EORTC QLQ-INFO25 questionnaire. *J Clin Med*. 2025 Jan 22;14(3):697.

oraz opis w języku polskim. Na opis ten składają się: „Wstęp”, „Uzasadnienie podjęcia tematu pracy doktorskiej”, „Cel i zakres pracy”. „Hipotezy badawcze”, „Materiał i metodyka”, „Omówienie publikacji”, „Stwierdzenia i wnioski”, „Spis piśmiennictwa”, „Wykaz tabel”, „Wykaz rysunków”, streszczenie w języku polskim i angielskim oraz aneks zawierający zgodę komisji etycznej na przeprowadzenie badań, a także kwestionariusze zastosowane w badaniach. Ta część pracy liczy 128 stron.

W przypadku wszystkich czterech artykułów Doktorantka jest pierwszą autorką. Na podstawie dołączonych oświadczeń można stwierdzić, że wkład Doktorantki w powstanie tych prac zawierał się w: opracowaniu koncepcji i metodologii badań, przeprowadzeniu badań, analizie danych, wizualizacji wyników i pisaniu manuskryptów. Udział w publikacjach oceniono na 50-55%. W związku z tym wkład Doktorantki w powstanie tych artykułów uważam za kluczowy.

Ocena wartości merytorycznej pracy

Praca dotyczy analizy jakości życia oraz stanu odżywienia pacjentów onkologicznych objętych procedurą leczenia żywieniowego. Temat pracy został wybrany m.in. ze względu na dużą częstość występowania chorób nowotworowych u ludzi oraz brak wystarczającej liczby badań na temat jakości życia pacjentów onkologicznych i determinujących je czynników. Wybór tematyki uważam więc za trafny, a sam temat pracy za prawidłowo sformułowany. Warto byłoby w tekście dysertacji dodać informacje o tym, co stanowi o nowatorstwie przeprowadzonych badań.

Praca pod względem merytorycznym nie budzi zastrzeżeń. Zarówno jeśli chodzi o zaplanowane badania, jak i sposób ich opisu. Ponadto Doktorantka w pełni posiada umiejętność formułowania problemów badawczych i jednoznacznego przedstawienia hipotez.

Cel pracy został jasno określony. W omówieniu w języku polskim przedstawiono cel ogólny oraz cele szczegółowe dysertacji, które odpowiednio powiązano z hipotezami badawczymi. Cele zostały też dobrze zdefiniowane w poszczególnych artykułach. Wyniki zostały wyczerpująco omówione i zaprezentowane w postaci tabel i rycin, a następnie odpowiednio przedyskutowane.

W omówieniu pracy w języku polskim zacytowano 106 polsko- i anglojęzycznych pozycji literaturowych, głównie z ostatnich lat. Natomiast w artykule pierwszym, drugim, trzecim i czwartym powołano się na odpowiednio 56, 45, 57 i 71 artykułów naukowych. Wybrane piśmiennictwo jest bezpośrednio związane z treścią tych tekstów, zostało właściwie dobrane i zacytowane. Świadczy to o dobrej znajomości tematyki pracy.

Szczegółowe uwagi dotyczące opisu pracy w języku polskim oraz poszczególnych artykułów:

Opis pracy w języku polskim

W moim przekonaniu opis w języku polskim jest niejako uzupełnieniem zasadniczej części dysertacji, którą są artykuły naukowe. W tym kontekście bardzo dobrze sprawdzają się przede wszystkim rozdziały „Uzasadnienie podjęcia tematu pracy doktorskiej”, „Cel i zakres pracy”. „Hipotezy badawcze”, oraz „Stwierdzenia i wnioski”, w których można dokonać całościowego podsumowania pracy, co Doktorantka zrobiła. Nie rozumiem jednak celowości dodawania tak rozbudowanego omówienia publikacji, na które składa się właściwie głównie zestawienie wyników i zdublowanie tabel i rycin z artykułów. Dzięki temu opis w języku polskim powiększony jest o 50 w większości niepotrzebnych stron. Ogólnie jednak ta część pracy napisana jest bardzo dobrze, pojawiają się jedynie nieliczne niezgrabne sformułowania. Zastrzeżenia budzi jednak poniekąd zamienne stosowanie określeń „analiza wpływu” i „analiza związku”. Błąd ten występuje zarówno w omówieniu, jak i w artykułach.

Artykuł 1

W opisie przesłanek do podjęcia badań powołano się na przegląd systematyczny autorstwa Ojo i wsp. (2019), stwierdzając jedynie, że większość badań potwierdza korzystny wpływ żywienia dojelitowego na jakość życia pacjentów, część natomiast wskazuje odwrotną zależność. Ponieważ w dalszej części artykułu nie ma już odniesienia do tego tekstu, dla czytelnika może być niejasne, co różni badanie Ojo i wsp. od badań Doktorantki.

Artykuł 2

Odpowiedniejszym określeniem niż „badana populacja” jest „badana grupa”.

W opisie analiz statystycznych podano, że stosowano testy parametryczne i nieparametryczne w zależności od typu rozkładu danych. Można byłoby dodać, których konkretnie danych to dotyczy.

Czy pomiędzy badanymi grupami są różnice jeśli chodzi o parametry pokazane na rycinie 2?

Czy pomiędzy badanymi grupami była różnica jeśli chodzi o wielkość utraty masy ciała?

W ograniczeniach badań należałoby wymienić również określenie wielkości utraty masy ciała na podstawie samooceny pacjentów. Podobnie w artykule 3.

Artykuł 4

W tytule niejasne jest o jakie informacje właściwie chodzi. W tekście artykułu używane jest to samo określenie – *information provided* – jednak znajduje się ono w pewnym kontekście, co nie stwarza dużego problemu interpretacyjnego. Natomiast użycie go w tytule uważam za nieprecyzyjne. Podobnie zresztą w opisie w języku polskim na str. 87.

Niejasna jest dla mnie koncepcja oceniania w jednym badaniu stanu odżywienia w powiązaniu z analizą informacji na temat leczenia, które są dostarczane pacjentom.

Analiza przedstawiona w tabeli 5 wydaje się być bez związku z celami badań.

Ocena poprawności redakcyjnej rozprawy

Praca jest bardzo dobrze przygotowana pod względem redakcyjnym, zwraca uwagę dużą starannością. Ryciny i tabele nie odbiegają od przyjętych standardów. Są dobrze opisane, przejrzyste, stanowią dobre uzupełnienie informacji podanych w tekście, dzięki czemu prezentacja wyników jest bardzo czytelna. Jedyna uwaga w tym zakresie dotyczy tego, że tekst na niektórych rycinach (np. ryc. 5 na str. 85) jest bardzo słabo widoczny.

Ocena końcowa i konkluzja

Podsumowując stwierdzam, że Doktorantka wykazała się wiedzą i umiejętnością prowadzenia badań naukowych, jak również prezentacji i dyskusji wyników. Natomiast dysertacja przedstawiona mi do oceny ma walory poznawcze i jest oryginalnym rozwiązaniem problemu naukowego, a zatem spełnia warunki określone w ustawie *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* z dnia 20 lipca 2018 r. Wnioskuje zatem do Rady Dyscypliny technologia żywności i żywienia Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie o dopuszczenie mgr Elwiry Gliwskiej do dalszych etapów postępowania w przewodzie doktorskim.

KIEROWNIK KATEDRY
ŻYWIENIA CZŁOWIEKA I DIETETYKI
Chmurzyńska
prof. dr hab. n. med. i n. o zdr.
Agata Chmurzyńska

UNIwersytet Przyrodniczy
w Poznaniu
Katedra Żywnienia Człowieka i Dietetyki
ul. Wojska Polskiego 31, 60-624 Poznań
tel. 61 848-73-32

OPŁATA POBRANA
TAXE PERÇUE - POLOGNE
Umowa z Poczta Polska S.A.
nr ID 562687/P

BIURO OBSŁUGI NAUKI
SZKOŁA GŁÓWNA GOSPODARSTWA WIEJSKIEGO
UL. NOWOURSYNOWSKA 166
02-787 WARSZAWA

